

TÒA ÁN NHÂN DÂN
HUYỆN V
TỈNH NAM ĐỊNH

Số: 01/2024/QĐST-VDS

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Vụ Bản, ngày 12 tháng 6 năm 2024.

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
Về việc yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự
TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN V, TỈNH NAM ĐỊNH

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Vũ Văn Quân.

Thư ký phiên họp: Bà Bùi Kiều Trang - Thư ký Tòa án nhân dân huyện V, tỉnh Nam Định.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện V, tỉnh Nam Định tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Hiền - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 6 năm 2024, tại trụ sở Tòa án nhân dân huyện V, tỉnh Nam Định mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 26/2023/TLST-VDS ngày 03 tháng 11 năm 2023 về việc “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/2024/QĐST-VDS ngày 31 tháng 5 năm 2024, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- **Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:** Bà Ngô Thị H, sinh năm 1963; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định.

- **Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:** Anh Vũ Văn T, sinh ngày 17 tháng 5 năm 1994; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định.

Người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Ngô Thị H, sinh năm 1963; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định (Bà H là mẹ đẻ anh T).

- **Người làm chứng:**

+ Bà Nguyễn Thị C, sinh năm 1951.

+ Bà Ngô Thị H1, sinh năm 1959.

Đều cùng cư trú tại: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định.

(Tại phiên họp có mặt bà H; vắng mặt anh T, bà C, bà H1).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

* Tại đơn yêu cầu ngày 25-9-2023, bản tự khai ngày 03-11-2023, báo cáo ngày 25-01-2024 và tại phiên họp, người yêu cầu đồng thời là người đại diện hợp pháp của người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là bà Ngô Thị H trình bày như sau:

Bà và ông Vũ Ngọc Hân, sinh năm 1959 (ông Hân đã bị chết năm 2007) kết hôn với nhau vào năm 1986. Sau khi bà và ông Hân kết hôn với nhau được một thời gian thì gia đình bà đã chuyển hết lên xóm Ban, xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình để ở và làm ăn sinh sống. Trong quá trình bà và ông Hân chung sống cùng với nhau thì ông, bà đã sinh được 04 người con chung gồm: Anh Vũ Khương Duy, sinh năm 1987; anh Vũ Duy Khương, sinh năm 1989; anh Vũ Văn Tuân, sinh năm 1992 và anh Vũ Văn T, sinh năm 1994. Hiện nay thì anh Duy, anh Khương và anh Tuân đều đã lập gia đình và ở riêng, còn lại anh T thì chưa có vợ, con và đang chung sống chung cùng với bà tại thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định.

Khi bà sinh ra anh T thì bà thấy anh T đã có những biểu hiện về bệnh thần kinh bẩm sinh và anh T chậm phát triển cả về thể chất và trí tuệ, anh T không được phát triển bình thường như những bạn bè đồng trang lứa khác, mãi cho đến năm anh T được 10 tuổi thì anh T mới chập chững biết đi và đặc biệt là từ khi sinh ra cho đến nay thì anh T không biết nói và không có khả năng nhận thức được bất kỳ một nội dung hoặc một sự vật, sự việc gì cả nên gia đình không có cho anh T đi học, ngoài ra thì từ khi sinh ra cho đến nay anh T cũng không tự chủ động vệ sinh cá nhân và sinh hoạt cá nhân được mà mọi việc đều phải phụ thuộc hoàn toàn vào những người thân thích trong gia đình. Năm 2013, anh T đã được Ủy ban nhân dân xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Nam Định cấp Giấy xác nhận là người khuyết tật, với dạng khuyết tật là thần kinh tâm thần, mức độ khuyết tật là đặc biệt nặng và anh T đã được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật từ thời gian đó cho đến nay.

Đầu năm 2015, bệnh tâm thần của anh T bị phát nặng, thời điểm đó anh T thường xuyên đập phá đồ đạc của gia đình và thường xuyên đánh đập, chửi bới những người thân thích trong gia đình, ngoài ra anh T còn hay bỏ nhà đi lang thang ở ngoài đường rồi vô cớ chửi bới hàng xóm, láng giềng và người đi đường nên gia đình bà đã phải gửi anh T vào Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình và Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh Hòa Bình để trung tâm thăm khám, chăm sóc, nuôi dưỡng và điều trị bệnh tâm thần cho anh T. Sau vài tháng điều trị tại trung tâm thì bệnh tâm thần của anh T cũng được thuyên giảm, phục hồi dần và tạm ổn định nên ngày 04-3-2015, gia đình bà đã đón anh T về nhà chăm sóc, nuôi dưỡng. Nhưng sau khi đón về nhà chăm sóc, nuôi dưỡng được một thời gian thì bệnh tâm thần của anh T lại tái phát trở lại và nặng hơn vì vậy ngày 15-01-2016, gia đình bà lại phải đưa anh T đến Trung tâm y tế dự phòng huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình để khám và điều trị bệnh nhưng bệnh tình của anh T cũng không được thuyên giảm. Do vậy, đến đầu năm 2017 gia đình bà lại phải tiếp tục gửi anh T vào Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình và Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh Hòa Bình để trung tâm thăm khám, chăm sóc, nuôi dưỡng và điều trị bệnh cho anh T. Đến năm 2019, do điều kiện và hoàn cảnh của gia đình bà khó khăn nên bà đã phải chuyển về quê của bà ở thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định để ở và làm ăn sinh sống, còn anh T thì bà vẫn gửi tại Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình. Đến tháng 01-2023 thì bà mới đón anh T về sinh sống chung cùng với bà tại thôn TA, xã Đ. Khi bà đón anh T về sinh sống chung cùng

với bà thì bà đã làm các thủ tục cắt chuyển chế độ trợ cấp xã hội của anh T từ xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình về xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định. Sau khi bà đón anh T về sinh sống chung cùng với bà thì bệnh tâm thần của anh T lại tái phát và ngày càng trầm trọng hơn, nặng hơn trước nhưng vì điều kiện và hoàn cảnh gia đình khó khăn nên bà chỉ có 01 lần đưa anh T đến Bệnh viện tâm thần tỉnh Nam Định để khám bệnh rồi lấy đơn thuốc về nhà mua thuốc ở các cửa hàng bán thuốc tây để cho anh T uống, ngoài ra thì gia đình bà không có đưa anh T đến cơ sở y tế nào khác để thăm khám và điều trị bệnh cả. Hiện nay thì anh T vẫn thường xuyên đi đại, tiểu tiện ra cả quần, áo mà không hề biết gì và cũng không tự vệ sinh cá nhân, tự ăn uống, tự mặc quần áo được mọi việc cá nhân của anh T đều phải do bà phục vụ; ngoài ra thì anh T còn không cả kiểm soát được hành vi của bản thân, anh T thường xuyên đập phá đồ đạc trong gia đình và chửi bới, đánh, đuổi bà ra khỏi nhà và thường xuyên bỏ nhà đi lang thang ở ngoài đường rồi vô cớ chửi bới cả hàng xóm, láng giềng và những người đi đường.

Do anh T bị chậm phát triển và bị mắc bệnh tâm thần ngay từ nhỏ và đến nay tình trạng bệnh tâm thần của anh T ngày lại càng trầm trọng hơn và nặng hơn nên anh T không còn kiểm soát được cả hành vi của bản thân nữa. Do đó, bà yêu cầu Tòa án nhân dân huyện V xem xét, giải quyết tuyên bố anh T bị mất năng lực hành vi dân sự và xác định, chỉ định bà là người giám hộ, người đại diện hợp pháp của anh T để bà được quyền thực hiện các công việc pháp lý có liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp của anh T theo quy định của pháp luật. Ngoài ra bà không yêu cầu Tòa án xem xét, giải quyết về vấn đề gì khác.

* Tại các biên bản lấy lời khai ngày 25-01-2024, người làm chứng là bà Nguyễn Thị C và bà Ngô Thị H1 đều trình bày như sau:

Các bà là hàng xóm của bà H và anh T. Hiện nay nhà ở của gia đình các bà ở sát liền kề với nhà ở của bà H và anh T. Các bà là người cùng quê với bà H; các bà được biết sau khi bà H và ông Vũ Ngọc Hân kết hôn với nhau được một thời gian thì gia đình bà H đã chuyển hết lên xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình để ở và làm ăn sinh sống. Đến khoảng đầu năm 2019 thì các bà thấy một mình bà H quay trở về thôn TA, xã Đ để ở và làm ăn sinh sống, sau đó đến khoảng tháng 01-2023 thì bà H mới đón anh T về thôn TA, xã Đ sinh sống chung cùng với bà H.

Về tình trạng bệnh tật và sức khỏe của anh T thì các bà được nghe những người thân thích của bà H nói và được biết là anh T sinh ra đã bị chậm phát triển cả về thể chất và trí tuệ, đến năm anh T được 10 tuổi thì anh T mới chập chững biết đi và đặc biệt cho đến nay anh T cũng không nói được. Từ thời điểm anh T chuyển về thôn TA, xã Đ sinh sống chung cùng với bà H thì các bà thấy anh T có rất nhiều những biểu hiện và hành vi của người bị mắc bệnh tâm thần, như việc anh T không biết nói và không có nhận thức, nhận biết được bất kỳ một sự việc hoặc một sự vật gì, mọi việc vệ sinh bản thân cũng như sinh hoạt cá nhân thì anh T cũng không tự chủ, tự làm được, không tự chăm lo cho bản thân được mà mọi việc đều phải phụ thuộc hết vào bà H phục vụ, thời gian gần đây thì các bà thấy anh T không còn kiểm soát được cả hành vi của bản thân nữa, nhiều lần các bà thấy anh T chửi bới, đánh đập bà H, đuổi bà H ra khỏi nhà và đập phá đồ

đặc trong gia đình, ngoài ra anh T còn thường xuyên bỏ nhà đi lang thang ở ngoài đường rồi vô cớ chửi bới cả hàng xóm, láng giềng và những người đi đường.

Về việc từ khi anh T chuyển về sinh sống tại thôn TA, xã Đ thì anh T có được điều trị bệnh tâm thần hoặc có được cấp phát thuốc điều trị bệnh tâm thần định kỳ tại cơ sở y tế nào không thì các bà không nắm bắt được cụ thể thế nào, các bà chỉ có nghe thấy bà H kể chuyện là hàng tháng bà H vẫn phải đi mua thuốc tâm thần tại các cửa hàng bán thuốc tây theo đơn thuốc của Bệnh viện tâm thần tỉnh Nam Định đã kê cho anh T để cho anh T uống.

Về việc anh T có được hưởng chế độ trợ cấp xã hội gì hay không thì các bà được biết trong thời gian anh T sinh sống ở tỉnh Hòa Bình thì anh T có được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật, dạng khuyết tật là thần kinh tâm thần, mức độ khuyết tật là đặc biệt nặng và khi chuyển về thôn TA, xã Đ sinh sống cùng với bà H thì anh T vẫn tiếp tục được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật thần kinh tâm thần.

* Tại các biên bản thu thập chứng cứ trong các ngày 05-12-2023 và 24-01-2024, đại diện UBND xã Đ và các ông Nguyễn Mạnh Hiếu là Trưởng thôn TA và Vũ Song Hào là Trạm trưởng Trạm y tế xã Đ đã cung cấp như sau:

Bà Ngô Thị H là mẹ đẻ của anh Vũ Văn T. Hiện nay bà H và anh T đều có đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định. Bà H kết hôn với ông Vũ Ngọc Hân vào khoảng năm 1986. Bà H và ông Hân đều có quê quán tại xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định. Sau khi bà H và ông Hân kết hôn với nhau được một thời gian thì gia đình bà H đã chuyển hết lên xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình để ở và làm ăn sinh sống và đến khoảng năm 2007 thì ông Hân bị chết. Đến đầu năm 2019 thì thấy một mình bà H chuyển về thôn TA, xã Đ, huyện V để ở và làm ăn sinh sống. Sau đó đến tháng 01-2023 thì thấy bà H đón anh T về sinh sống chung cùng với bà H tại thôn TA, xã Đ.

Thời điểm gia đình bà H còn ở và làm ăn, sinh sống tại xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình thì địa phương và các ông được nghe những người thân thích của gia đình bà H, ông Hân kể chuyện về việc anh T bị chậm phát triển và bị bệnh thần kinh bẩm sinh ngay từ khi mới sinh ra và gia đình bà H đã nhiều lần phải gửi anh T vào Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình để thăm khám, chăm sóc, nuôi dưỡng và điều trị bệnh thần kinh và anh T đã được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật, dạng khuyết tật thần kinh tâm thần, mức độ khuyết tật đặc biệt nặng.

Từ thời điểm bà H đón anh T về thôn TA, xã Đ, huyện V sinh sống chung cùng với bà H cho đến nay thì qua công tác theo dõi và nắm bắt tình hình cũng như qua sự báo cáo của gia đình bà H thì địa phương và các ông thấy anh T có những biểu hiện và hành vi của người bị chậm phát triển và bị mắc bệnh tâm thần, cụ thể như việc anh T không biết nói, không có khả năng nhận thức, nhận biết được bất kỳ một sự vật, hiện tượng hoặc một sự việc gì, ngoài ra anh T cũng không tự vệ sinh bản thân và sinh hoạt cá nhân được mà mọi việc đều phải phụ thuộc hoàn toàn vào bà H, trong cuộc sống thường ngày thì anh T cũng không có tiếp xúc với bất kỳ ai khác ngoài bà H, nếu như mà có ai hỏi anh T chuyện gì thì anh T chỉ nhìn trộm người hỏi rồi quay đi chứ không có bất kỳ một phản xạ

nào khác và đặc biệt trong thời gian khoảng từ tháng 9-2023 cho đến nay thì thấy bệnh thần kinh của anh T ngày lại càng trầm trọng hơn và nặng hơn, thời gian gần đây thì anh T không còn kiểm soát được cả hành vi của bản thân, cụ thể như việc nhiều lần anh T đập phá đồ đạc của gia đình và chửi bới, đánh, đuổi bà H ra khỏi nhà, ngoài ra anh T còn thường hay bỏ nhà đi lang thang ở ngoài đường rồi vô cớ chửi bới cả hàng xóm, láng giềng và những người đi đường.

Từ thời điểm bà H đón anh T về thôn TA, xã Đ sinh sống chung cùng với bà H cho đến nay thì gia đình bà H chưa đưa anh T đến Trạm y tế xã Đ để đăng ký khám chữa bệnh tâm thần lần nào và hiện nay anh T cũng chưa được cấp sổ lĩnh thuốc và chưa được cấp phát thuốc thần kinh định kỳ hàng tháng tại Trạm y tế xã Đ, vì lý do gia đình bà H chưa có đưa anh T đến cơ sở y tế có thẩm quyền nào để khám, chữa bệnh về thần kinh để mà làm các thủ tục để được cấp sổ và cấp phát thuốc thần kinh định kỳ hàng tháng tại Trạm y tế. Hiện nay anh T vẫn đang được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật, dạng khuyết tật thần kinh tâm thần, mức độ khuyết tật đặc biệt nặng, theo quyết định số 1772/QĐ-UBND ngày 24-7-2023 của UBND huyện V.

Nay bà Ngô Thị H yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Vũ Văn T bị mất năng lực hành vi dân sự và xác định, chỉ định bà Ngô Thị H là người giám hộ, người đại diện hợp pháp của anh T, UBND xã Đ và các ông đề nghị Tòa án xem xét, giải quyết theo quy định của pháp luật.

* Tại biên bản thu thập chứng cứ ngày 26-4-2024, đại diện Bệnh viện tâm thần tỉnh Nam Định đã cung cấp: Ngày 06-10-2023, anh Vũ Văn T có đến khám bệnh tại Bệnh viện tâm thần tỉnh Nam Định và được Bệnh viện chuẩn đoán bệnh là: Chậm phát triển tâm thần trung bình F71 và được kê đơn thuốc về nhà điều trị.

* Sau khi thụ lý việc dân sự. Ngày 27-12-2023, Tòa án nhân dân huyện V đã ra Quyết định trưng cầu giám định sức khỏe tâm thần đối với anh Vũ Văn T và ngày 10-4-2024, Tòa án nhân dân huyện V đã đưa anh Vũ Văn T đến Viện pháp y Tâm thần trung ương để giám định sức khỏe tâm thần.

Tại bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu số 129/KLGD ngày 24-5-2024 của Viện pháp y Tâm thần trung ương đã kết luận: Tại thời điểm giám định đối tượng Vũ Văn T bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F72. Đối tượng Vũ Văn T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi.

* Tại phiên họp đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện V phát biểu ý kiến và trình bày quan điểm về việc giải quyết việc dân sự như sau:

Về việc tuân theo pháp luật tố tụng của Thẩm phán và Thư ký Tòa án: Trong giai đoạn chuẩn bị xét đơn yêu cầu và tại phiên họp Thẩm phán và Thư ký Tòa án đã thực hiện nghiêm và đúng trình tự, thủ tục theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về việc chấp hành pháp luật của đương sự: Đương sự đã chấp hành nghiêm theo quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự.

Về nội dung: Căn cứ vào các Điều 22, 47, 48, 49, 53, 57, 58 của Bộ luật Dân sự; khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều

361, khoản 3 Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án. Chấp nhận yêu cầu của bà Ngô Thị H.

Tuyên bố anh Vũ Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự.

Xác định bà Ngô Thị H là người giám hộ đương nhiên của anh Vũ Văn T.

Miễn toàn bộ lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho bà Ngô Thị H.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện V, tỉnh Nam Định nhận định:

[1] Về tố tụng:

[1.1] Về quan hệ pháp luật và thẩm quyền giải quyết: Xét bà Ngô Thị H làm đơn yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Vũ Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự. Do đó, quan hệ pháp luật của việc dân sự được xác định là “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” và yêu cầu về việc dân sự này thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án theo quy định tại khoản 1 Điều 27 của Bộ luật Tố tụng dân sự. Anh Vũ Văn T là người bị yêu cầu tuyên bố mất năng lực hành vi dân sự có đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú tại thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định. Do vậy, Tòa án nhân dân huyện V thụ lý và giải quyết việc dân sự là đúng thẩm quyền theo quy định tại điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của Bộ luật Tố tụng dân sự.

[1.2] Về sự vắng mặt của người tham gia phiên họp: Tại phiên họp người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan là anh Vũ Văn T và những người làm chứng là bà Nguyễn Thị C và bà Ngô Thị H1 vắng mặt. Nhưng xét thấy việc anh T vắng mặt thì đã có người đại diện hợp pháp là bà Ngô Thị H có mặt, còn việc bà C và bà H1 vắng mặt thì bà C và bà H1 đều đã có lời khai trực tiếp với Tòa án trước đó. Vì vậy, sự vắng mặt của anh T, của bà C và của bà H1 không gây khó khăn hoặc làm ảnh hưởng đến việc giải quyết khách quan, toàn diện việc dân sự. Do đó, Tòa án vẫn tiến hành mở phiên họp vắng mặt của người người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan và những người làm chứng.

[2] Về nội dung yêu cầu:

[2.1] Về việc xác định anh Vũ Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự: Xét anh Vũ Văn T là con đẻ của bà Ngô Thị H và ông Vũ Ngọc Hân. Trước đây anh T sinh sống chung cùng với gia đình bà H tại xóm Ban, xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình, còn từ tháng 02-2023 cho đến nay thì anh T sinh sống chung cùng với bà H tại thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định.

Xét về quá trình phát triển và tâm thần của anh Vũ Văn T thì thấy ngay từ khi sinh ra anh T đã chậm phát triển cả về thể chất lẫn trí tuệ, đến năm 10 tuổi thì anh T mới chập chững biết đi và từ nhỏ cho đến nay thì anh T cũng không nói được và cũng không có khả năng nhận thức, nhận biết được bất kỳ một sự

vật, sự việc gì cả và cũng không biết tự vệ sinh bản thân và sinh hoạt cá nhân, mọi việc vệ sinh cá nhân và sinh hoạt cá nhân của anh T đều phải phụ thuộc hoàn toàn vào những người thân thích phục vụ. Trong thời gian anh T sinh sống tại xã Mãn Đức, huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình thì tháng 10-2013, anh T đã được UBND xã Mãn Đức cấp giấy xác nhận là người khuyết tật, dạng khuyết tật thần kinh tâm thần, mức độ khuyết tật đặc biệt nặng và anh T đã được hưởng chế độ trợ cấp xã hội về người khuyết tật về thần kinh tâm thần. Ngày 06-02-2015, anh T đã được Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình tiếp nhận vào chăm sóc, nuôi dưỡng và điều trị bệnh thần kinh tại Trung tâm công tác xã hội tỉnh Hòa Bình và Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh Hòa Bình và đến ngày 04-3-2015, thì gia đình bà H đã đón anh T về nhà chăm sóc, nuôi dưỡng. Ngày 15-01-2016, gia đình bà H đã đưa anh T đến Trung tâm y tế dự phòng huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình để khám, chữa bệnh thần kinh và anh T đã được Trung tâm y tế dự phòng huyện Tân Lạc, tỉnh Hòa Bình lập Bệnh án chuyên khoa tâm thần tại cộng đồng với chuẩn đoán bệnh là Chậm phát triển tâm thần/Rối loạn tâm thần, với thuốc điều trị an tâm thần và được lĩnh thuốc từ ngày 23-01-2016 đến ngày 23-01-2017. Ngày 20-02-2017, anh T lại tiếp tục được Trung tâm công tác xã hội và Quỹ Bảo trợ trẻ em tỉnh Hòa Bình tiếp nhận vào chăm sóc, nuôi dưỡng và điều trị bệnh thần kinh tại Trung tâm công tác xã hội và Quỹ Bảo trợ trẻ em tỉnh Hòa Bình. Sau đó đến ngày 06-7-2021, anh T được đưa đến Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh Hòa Bình thăm khám và điều trị bệnh thần kinh và Trung tâm kiểm soát bệnh tật tỉnh Hòa Bình đã chuẩn đoán bệnh của anh T là: Tâm thần phân liệt thể Paranoid F20.0 và được lập bệnh án tiếp tục điều trị ngoại trú theo bảo hiểm xã hội từ ngày 06-7-2021 đến hết ngày 30-01-2023. Tuy nhiên đến ngày 12-01-2023, thì bà H đã làm đơn xin dừng trợ cấp xã hội cho anh T rồi bà H đón anh T về thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định sinh sống chung cùng với bà H. Sau khi anh T được bà H đón về thôn TA, xã Đ, huyện V sinh sống thì thấy anh T cũng không có khả năng nhận thức, nhận biết được bất kỳ một sự vật, sự việc gì và cũng không biết tự vệ sinh cá nhân, sinh hoạt cá nhân, có nhiều khi đi đại, tiểu tiện ra cả quần, áo mà không hề biết, mọi sinh hoạt cá nhân của anh T hoàn toàn đều phải do bà H phục vụ và đặc biệt thời gian gần đây thì anh T còn không kiểm soát được hành vi của bản thân, đã nhiều lần anh T đập phá đồ đạc của gia đình rồi chửi bới, đánh, đuổi bà H ra khỏi nhà, ngoài ra anh T còn thường hay bỏ nhà đi lang thang ở ngoài đường và vô cớ chửi bới cả hàng xóm, láng giềng và những người đi đường. Vì vậy, bà H đã làm đơn yêu cầu Tòa án nhân dân huyện V tuyên bố anh T bị mất năng lực hành vi dân sự. Sau khi thụ lý việc dân sự, Tòa án nhân dân huyện V đã ra Quyết định trung cầu giám định sức khỏe tâm thần đối với anh Vũ Văn T và tại bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 129/KLGD ngày 24-5-2024 của Viện pháp y Tâm thần trung ương đã kết luận: Tại thời điểm giám định anh Vũ Văn T bị bệnh Chậm phát triển tâm thần nặng. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992, bệnh có mã số F72. Anh Vũ Văn T mất khả năng nhận thức và điều khiển hành vi. Do đó, căn cứ vào khoản 1 Điều 22 của Bộ luật Dân sự, Tòa án tuyên bố anh Vũ Văn T là người mất năng lực hành vi dân sự là hoàn toàn có căn cứ và phù hợp với quy định của pháp luật.

[2.2] Về người giám hộ của anh Vũ Văn T: Xét cha, mẹ đẻ của anh Vũ Văn T là ông Vũ Ngọc Hân và bà Ngô Thị H. Ông Hân thì hiện nay đã chết, chỉ còn có bà H còn sống và bà H có đủ điều kiện làm người giám hộ theo quy định của pháp luật. Do đó, căn cứ vào khoản 3 Điều 53 của Bộ luật Dân sự, Tòa án xác định bà Ngô Thị H là người giám hộ đương nhiên của anh Vũ Văn T và bà Ngô Thị H có các quyền và nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật.

[3] Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Xét bà Ngô Thị H là người yêu cầu giải quyết việc dân sự. Do đó, bà H phải nộp tiền lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật. Nhưng xét thấy bà H hiện nay đã trên 60 tuổi là đối tượng người cao tuổi theo quy định của Luật người cao tuổi. Vì vậy, bà H thuộc trường hợp được miễn nộp tiền lệ phí Tòa án, ngoài ra thì bà H cũng đã có đơn xin miễn nộp tiền tạm ứng lệ phí và lệ phí Tòa án. Do đó, căn cứ vào điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 14 và khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, miễn toàn bộ tiền lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho bà H.

Vì các lý trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ vào Điều 22, Điều 47, Điều 48, Điều 49, khoản 3 Điều 53, Điều 57, Điều 58 của Bộ luật Dân sự;

Căn cứ vào khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39, Điều 361, khoản 3 Điều 367, Điều 370, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự;

Căn cứ vào điểm đ khoản 1 Điều 12, khoản 1 Điều 14 và khoản 1 Điều 37 của Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Ngô Thị H.

Tuyên bố anh Vũ Văn T, sinh ngày 17-5-1994; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định là người mất năng lực hành vi dân sự.

2. Xác định bà Ngô Thị H, sinh năm 1963; nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và cư trú: Thôn TA, xã Đ, huyện V, tỉnh Nam Định là người giám hộ của anh Vũ Văn T.

2.1. Bà Ngô Thị H có các nghĩa vụ sau đây:

- Chăm sóc, nuôi dưỡng và bảo đảm việc điều trị bệnh cho anh Vũ Văn T.
- Đại diện cho anh Vũ Văn T trong các giao dịch dân sự.
- Quản lý tài sản của anh Vũ Văn T (nếu có).
- Bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của anh Vũ Văn T.

2.2. Bà Ngô Thị H có các quyền sau đây:

- Sử dụng tài sản của anh Vũ Văn T để chăm sóc, chi dùng cho những nhu cầu thiết yếu của anh Vũ Văn T.
- Được thanh toán các chi phí hợp lý cho việc quản lý tài sản của anh Vũ Văn T.

Văn T.

- Đại diện cho anh Vũ Văn T trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của anh Vũ Văn T.

3. Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Miễn toàn bộ tiền lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự cho bà Ngô Thị H.

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Bà Ngô Thị H và anh Vũ Văn T có quyền kháng cáo quyết định trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Nam Định;
- VKSND tỉnh Nam Định;
- VKSND huyện V;
- CCTHADS huyện V;
- UBND xã Đ;
- Đương sự;
- Lưu hồ sơ;
- Lưu VP Tòa án.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Vũ Văn Quân